

Vägledning

I detta dokument har arbetsgruppen för SYLF:s valberedning sammanställt vanligt förekommande funderingar som behandlats av tidigare valberedningar. Dessa ska ses som ett stöd och varje valberedning bör själva komma fram till hur man skall förhålla sig i dessa frågor.

Inhämta eller bli delgiven information om sökande från andra källor än angivna referenser

Denna fråga har tidigare behandlats i kontakt med Läkarförbundets jurister i samband med bedömning enligt kriterierna för Schysst Rekrytering 2018.

“Får en arbetsgivare inhämta information om de sökande från någon som inte angivits som referens?”

“Ja, det finns inga förbud mot detta, chefen kan ta vilka kontakter hen vill, även om det såklart inte är speciellt lämpligt. Om information tillförs ett ärende på en myndighet – vilken som helst – rörande en person, ska den personen meddelas. Detta krävs redan idag och GDPR har samma regel. Dvs när sagda klinikchef inhämtar information om den sökande, som den sökande inte själv försett hen med, måste klinikchefen meddela vilken information som tillförts och vilken källa det tas ifrån. Detta kallas ofta att information “kommuniceras”, på myndighetsspråk. I statliga myndigheter är beslut om anställning myndighetsutövning och ska kunna överklagas.”

Svaret från juristerna är kortfattat: ja, man får, men den sökande ska informeras om vem som blivit tillfrågad och vilken information som framkommit.

Det skall å ena sidan tas hänsyn till att våra jurister anser det vara inte speciellt lämpligt att ta kontakt med andra kontakter än angivna referenser. Inofficiella kontakter kan vara begränsade i sina intryck och tiden de arbetat med den som kandiderar. De kan också vara färgade av en möjlig konflikt eller personlig händelse utanför arbetet. Om information som kommer valberedningen till känna på dessa informella sätt ska nyttjas så bör samtliga i valberedningen bedöma hur bra den inofficiella kontakten känner till den sökande i ett professionellt sammanhang (framförallt tidigare styrelsearbete). Ur en rättvisesynpunkt kan det vara problematiskt om det inkommer mycket information om en nominerad via inofficiella vägar, samtidigt som det inte kommer någon information om en annan. Om man tar in inofficiella referenser som tyder på att det finns negativa sidor hos den nominerade bör valberedningen fråga hur personen själv reflekterar över dessa sidor.

En valberedning förväntas besitta ett brett kontaktnät och kännedom om organisationen. Det ligger i medlemmarnas intresse att valberedningen gör ett grundligt arbete för att föreslå den mest lämpliga kandidaten. Därför kan det å andra sidan anses vara rimligt att valberedningen genom sitt kontaktnät kan både efterfråga information men också föra samtal med personer som kontaktar valberedningen för att delge information. SYLF:s valberedning är inte en arbetsgivare som bedriver myndighetsutövning och därför kan man anse att kravet på att informera den sökande (i detta fall den nominerade) om vilka kontakter man haft inte gäller.

I slutändan är det ett stort ansvar som ligger på valberedningen att använda detta verktyg på ett balanserat sätt. Det är viktigt att alla som samtalar med valberedningens ledamöter ska känna sig trygga med att det som

diskuteras inte sprids. Det är dock också viktigt att alla i valberedningen ska få ta del av all information för att kunna ta välgrundade beslut.

Sitta på “dubbla stolar”

Exempel på situationer kan där ledamöter i valberedningen kan anses sitta på “dubbla stolar”:

- Valberedningens förtroendevalda sitter i Läkarförbundets förbundsstyrelse eller i en (eller flera) arbetsgrupper som driver frågor för andra yrkesföreningar.
- En ledamot i valberedningen vill kandidera till någon av de poster som valberedningen ska bereda.
- En ledamot i valberedningen är också en arbetsgivarpart (till exempel AT-chef/ BT chef eller studierektor) och kan hamna i en situation där hen ställs mot fackets representanter lokalt.
- En ledamot i valberedningen sitter i samma styrelse som en nominerad. I dessa situationer är det extra viktigt att inte delge någon känslig information eller information som berörd ledamot i valberedningen har i egenskap av lokalaktiv. Det är rimligt att berörd ledamot i valberedningen är närvarande på intervjun (utan att vara intervjuare) då hela valberedningen bör ta del av samma information och presentera ett helhetsförslag.

De som önskar ställa upp som valberedare bör vara transparenta när de kandiderar till valberedningen om det finns en risk att de kan hamna på dubbla stolar. SYLF:s förtroendevalda har ett brett engagemang och kan ha många uppdrag i och utanför föreningen. Det vore en förlust att exkludera dessa personer från att bli valberedare. Det är viktigt att i valberedningsarbetet kunna fokusera på sin roll som just valberedare, kunna reflektera över sin objektivitet och ta ett steg tillbaka och låta andra komma till tals innan man själv bidrar med sin synvinkel.

Ofullständiga nomineringar

Det har tidigare till exempel förekommit att nomineringar inkommit men inte facklig meritförteckning eller att meritförteckningen inte varit fullständigt ifylld. En enkel förhållningsregel är att inget får kompletteras efter deadline för nominering, en skarp gräns som är tydlig för alla. Här behöver sittande valberedning besluta om hur man vill hantera komplettering av en nominering, en sen nominering eller ofullständig nominering. Med all fördel ska den typen av beslut tas redan innan möjligheten att nominera öppnas, för att slippa fatta beslut i pressade situationer. Det är även lämpligt att tydligt kommunicera hur man förhåller sig till ofullständiga nomineringar

Det är självklart viktigt att alla får samma möjligheter, men det kan förekomma missförstånd, mailproblem mm. För att undvika missförstånd kan valberedningen skyndsamt gå igenom nomineringar och meddela om något saknas samt meddela avsändaren att nomineringen tagits emot.

Nomineringsstopp och motkandidatur

Det har vid flera tidigare val förekommit frågor till valberedningen gällande nomineringsstopp och motkandidaturer. Nomineringsstopp för centralstyrelsen (§25, i lydelse från 2023-05-06) och möjlighet till motkandidatur för nominerade till centralstyrelsen (§14, i lydelse från 2023-05-06) är reglerade i SYLF:s stadga. Motsvarande för övriga val som valberedningen bereder finns inte reglerat.

Valberedningen är fri att lägga upp sitt arbete som man finner bäst, så länge det är i enlighet med gällande stadga. Valberedningen kan upprätta deadlines för att kunna genomföra sitt arbete och lägga fram ett förslag till fullmäktige. Beslut i fråga om motkandidering och nomineringsstopp fattas av fullmäktige.